

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА

НН ІНСТИТУТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

Кафедра образотворчого мистецтва та дизайну

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
директор навчально-наукового
інституту культури і мистецтв
проф. Олена УСТИМЕНКО-КОСОРІЧ
_____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО
ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА**

Галузь знань: **02 Культура і мистецтво**

Спеціальність: **023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація**

Освітня-програма: **Образотворче мистецтво**

Мова навчання: **українська**

Погоджено науково-методичною комісією
НН інституту культури і мистецтв
«30» серпня 2024 р.
Голова _____ Олександр РУДЕНКО

Суми - 2024

Розробник:

Гулей О.В., доцент, доцент кафедри образотворчого мистецтва та дизайну,
заслужений майстер народної творчості України

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри
образотворчого мистецтва та дизайну

Протокол № 1 від « 26 » серпня 2024 р.

В. о. завідувача кафедри
образотворчого мистецтва та дизайну
кандидат мистецтвознавства, доцент

Наталія КОХАН

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма	Заочна форма
Кількість кредитів – 3	магістр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
1-й			
Семестр			
1-й,			
Лекції			
12/		0	
Практичні			
18/ год.		год	
Самостійна робота			
60/ год.	год		
Загальна кількість годин - 90		Вид контролю: залік	

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою курсу «Актуальні питання сучасного українського образотворчого мистецтва» є дослідження та освоєння студентами композиційних принципів і підходів у сучасному образотворчому мистецтві, що сприяє всебічній підготовці майбутнього фахівця до художньо-педагогічної діяльності. Вивчення програмного матеріалу даної дисципліни сприяє поглибленню оволодіння студентами фаховими компетенціями згідно з освітньо-професійною програмою «Образотворче мистецтво». У процесі викладання курсу використовується міждисциплінарний синтез історико-культурологічного, історико-мистецтвознавчого, історико-педагогічного підходів у результаті якого ореслюються загальні історико-культурологічні тенденції становлення і розвитку провідних видів сучасного візуального мистецтва, висвітлюються їх специфічні особливості, а також можливості синтезу образотворчого й декоративного мистецтва у сучасному творі.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення дисципліни передбачається наявність базових знань в об'ємі освітнього рівня бакалавр з історії розвитку вітчизняної культури й мистецтва, вимагає обізнаності у галузі сучасного образотворчого мистецтва, особливості і специфіки його провідних видів, а також, володіння основами образотворчості. Передумовою вивчення дисципліни передбачається наявність базових знань з предметів «Методика навчання образотворчого мистецтва», «Історія українського мистецтва», «Композиція», «Рисунок», «Живопис», «Кольорознавство», «Декоративне мистецтво».

3. Результати навчання за дисципліною

Курс передбачає «Актуальні питання сучасного українського образотворчого мистецтва» виявляти та поглиблювати знання в галузі сучасного образотворчого й декоративного мистецтва і застосовувати їх поєднання у практичній художньо-творчій діяльності. Використовувати знання з мистецтвознавства, композиції, кольорознавства й інших фахових дисциплін, розробляти площинні композиційні рішення і виконувати їх у різних техніках та матеріалах сучасного образотворчого й декоративного мистецтва для вирішення певного класу завдань професійної діяльності та подальшого навчання за освітньою програмою.

<p>Знання: Здатність генерувати нові ідеї (креативність); особливостей матеріалів для вибійки та живопису, назв приладів і матеріалів, інструментів, що використовуються у вибиванні, їх види, прийоми використання.</p> <p>Уміння: Здатність переосмислювати базові знання, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образно-асоціативну мову при створенні художнього образу; професійно грамотно організувати послідовність виконання творчого задуму; втілювати задум у створенні робіт для оформлення сучасного інтер'єру та застосовувати творчу ініціативу в оформленні панно вибіркою з олійним живописом.</p> <p>Комунікація: володіння основами професійної мовленнєвої культури при навчанні декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва</p>	<p>ПРН 3</p>	<p>Володіти інноваційними методами та технологіями роботи з сучасними барвниками, приладами і матеріалами в галузі друку на тканині та сучасного декоративного олійного живопису.</p>
<p>Знання: Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми технологічних прийомів у відтворенні різних технік вибивання (пряме, за допомогою трафарету, комбіноване), їх особливості і специфіку.</p> <p>Уміння: Здатність формувати мистецькі концепції на підставі проведення дослідження тих чи інших аспектів художньої творчості; здатність переосмислювати базові знання, застосовувати набуті знання, вміння і навички при виконанні творчих завдань з друку на тканині та класичного олійного живопису;</p> <p>Комунікація: Здатність пояснювати фахівцям і не фахівцям основні закономірності розвитку мистецтва і шляхи вирішення його глобальних проблем</p>	<p>ПРН 4</p>	<p>Представляти формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.</p>
<p>Знання: здатність діяти соціально відповідально та свідомо, виявляти знання засобів роботи з матеріалами для набивки та живопису і прийомів втілення їх у мистецькому творі (панно, декоративний натюрморт тощо).</p> <p>Уміння: . Здатність формувати мистецькі концепції на підставі проведення дослідження процесу виготовлення набивних робіт і живописних картин (панно) та їх оформлення (інсталяції) в експозиції художньої виставки.</p> <p>Комунікація: здатність до ефективної комунікації в процесі навчання образотворчого мистецтва.</p>	<p>ПРН 10</p>	<p>Застосовувати у мистецькій та дослідницькій діяльності знання естетичних проблем образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, основних принципів розвитку сучасного візуального мистецтва.</p>
<p>Знання: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; знання запитів суспільства на оформлення сучасного простору з використанням набивних і живописних виробів як арт-об'єктів, прийомів втілення їх у власному творчому задумі в дизайні одягу, інтр'єру тощо.</p> <p>Уміння: Здатність створювати затребуваний на художньому ринку суспільно значущий продукт</p>	<p>ПРН 16</p>	<p>Адаптувати індивідуальну образотворчу діяльність до вимог і умов споживача</p>

образотворчого та/або декоративного мистецтва. використовувати власну образно-асоціативну, стилістичну та об'ємно-просторову мову в практично-творчій роботі		
--	--	--

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
А 90-100 балів Відмінно	Студент володіє тематичним матеріалом у межах програми, вміє використовувати набуті знання, виявляє знання спеціальної термінології, на високому рівні володіє техніками та практичними навичками різних видів набивки та олійного живопису, творчо та нестереотипно виконує оформлення серії робіт
В 82-89 Добре	Студент здатний сприймати тематичний матеріал, але допускає незначні помилки у послідовності роботи над створенням набивної роботи у поєднанні з олійним живописом, творчо підходить до створення декоративного образу, достатньо грамотно застосовує основні закони художньої творчості, але допускає незначні помилки у володінні технічними прийомами та практичними навичками в роботі над оздобленням виробу. В основному грамотно сполучає графічні, колористичні, композиційні та орнаментально-стилістичні особливості в роботі над вибійчаним виробом
С 74-81 Добре	Студент здатний сприймати тематичний матеріал, але допускає помилки у послідовності роботи над створенням набивної тканини у поєднанні з олійним живописом, творчо підходить до виконання декоративного образу, достатньо грамотно застосовує основні закони художньої творчості, стилістики, проте допускає незначні помилки у володінні технічними прийомами та практичними навичками в роботі з техніками набивки. В основному грамотно сполучає графічні, колористичні, композиційні та орнаментальні співвідношення елементів декору, проте дещо порушує загальну стилістику.
Д 64-73 Задовільно	Студент може сприймати достатню частину тематичного матеріалу, але має слабо сформоване художнє образне мислення, не завжди послідовно та логічно працює над створенням серії виробів, потребує додаткових пояснень, слабо засвоїв техніки та технології практичної роботи з друку на тканині. Виявляється елементарний рівень володіння закономірностями образотворчої грамотності.
Е 60-63 Задовільно	Студент може сприймати достатню частину тематичного матеріалу, але має недостатню сформоване художнє образне мислення, не послідовно та не логічно працює над створенням вибійчаних виробів у поєднанні з олійним живописом, постійно потребує додаткових пояснень, слабо засвоїв техніки та технології практичної роботи з друку на тканині.
FX 35-59 Незадовільно	незадовільно з можливістю повторного складання. Студент володіє незначною частиною тематичного матеріалу, не послідовно та нелогічно працює над створенням творчої роботи, потребує додаткових пояснень.
Ф 0-35 Незадовільно	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни. Студент не володіє ні тематичним матеріалом, ні практичними навичками для виконання завдання за програмою курсу

Розподіл балів, які отримують студенти у 1 сем

Поточний контроль								Разом	Загальна сума
РОЗДІЛ 1				РОЗДІЛ 2					
T1.1	T1.2	T1.3	T1.4	T1.5	T1.6	T2.1	T2.2	60	100
6	6	6	6	6	6	7	7		
Контроль самостійної роботи								40	
5	5	5	5	5	5	5	5		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є презентації результатів виконаних практичних вправ, усне та письмове опитування, підготовка рефератів, есе й доповідей за темами, складання тестів, оцінювання практичних та самостійних завдань, заліковий перегляд виконаних власних творчих робіт.

6. Програма навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. Синтез мистецтв в сучасному образотворчому мистецтві

РОЗДІЛ 2. Традиції та інновації у розвитку сучасного мистецтва.

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. Синтез мистецтв в сучасному образотворчому мистецтві

Тема 1.1. Синтез сучасного живопису і художнього текстилю.

Тема 1.2. Різновиди технік художнього текстилю.

Тема 1.3. Специфіка текстильної техніки «кінусайга»

Тема 1.4. Особливості сучасної клаптикової техніки «аплікація»

Тема 1.5. Особливості одноколірного друку на тканині технікою ручної вибійки.

Тема 1.6. Особливості застосування трафаретів для друку на тканині у техніці ручної вибійки.

РОЗДІЛ 2. Традиції та інновації у розвитку сучасного мистецтва

Тема 2.1. Розробити ескіз композиції на тему «Дари осені» із поєднанням олійного живопису із вибієюкою.

Тема 2.2. Робота в матеріалі, панно «Дари осені» 60X80 см.

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	У тому числі				Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ.	Конс.	Самос т.роб.		Лекції	Практ.	Конс.	Самос .роб.
РОЗДІЛ 1. Синтез мистецтв в сучасному образотворчому мистецтві										
Тема 1.1. Синтез сучасного живопису і художнього текстилю.		2			2					
Тема 1.2. Різновиди технік художнього текстилю		2			2					
Тема 1.3. Специфіка текстильної техніки «кінусайга»		2			2					
Тема 1.4. Особливості сучасної клаптикової техніки «аплікація»		2			2					
Тема 1.5. Особливості одноколірного друку на тканині технікою ручної вибійки		2			2					
Тема 1.6. Особливості застосування трафаретів для друку на тканині у техніці ручної вибійки.		2			5					
РОЗДІЛ 2. Традиції та інновації у розвитку сучасного мистецтва										
Тема 2.1. Розробити ескіз композиції на тему «Дари осені» із поєднанням олійного живопису із вибією.			10		15					
Тема 2.2. Робота в матеріалі, панно «Дари осені» 60X80 см.			8		30					
Усього годин	90	12	18		60					

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
РОЗДІЛ 1. Синтез мистецтв в сучасному образотворчому мистецтві			
1	Синтез сучасного живопису і художнього текстилю	2	
2	Різновиди технік художнього текстилю	2	
3	Специфіка текстильної техніки «кінусайга»	2	
4	Особливості сучасної клаптикової техніки «аплікація»	2	
5	Особливості одноколірного друку на тканині технікою ручної вибійки	2	
6	Особливості застосування трафаретів для друку на тканині у техніці ручної вибійки.	2	
Разом		12	

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
РОЗДІЛ 2. Традиції та інновації у розвитку сучасного мистецтва			
2.1.	Розробити ескіз композиції на тему «Дари осені» із поєднанням олійного живопису із вибіркою.		
1	Робота з аналогами	2	
2	Пошук мотивів, замальовки	2	
3	Розробка ескізів	2	
4	Розробка лінійного ескізу	2	
5	Опрацювання ескізу кольором	2	
2.2.	Робота в матеріалі, панно «Дари осені» 60X80 см.		
1	Виготовлення трафарету	2	
2	Друк на тканині	2	
3	Виконання олійного живопису	2	
4	Робота з кольором	2	
5	Оформлення панно	2	
Разом		18	

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
РОЗДІЛ 1. Синтез мистецтв в сучасному образотворчому мистецтві			
1	Синтез сучасного живопису і художнього текстилю	2	
2	Різновиди технік художнього текстилю	2	
3	Специфіка текстильної техніки «кінусайга»	2	
4	Особливості сучасної клаптикової техніки «аплікація»	2	
5	Особливості одноколірного друку на тканині технікою ручної вибірки	2	
6	Особливості застосування трафаретів для друку на тканині у техніці ручної вибірки.	5	
РОЗДІЛ 2. Традиції та інновації у розвитку сучасного мистецтва			
2.1.	Розробити ескіз композиції на тему «Дари осені» із поєднанням олійного живопису із вибіркою.		
1	Робота з аналогами	6	
2	Пошук мотивів, замальовки	6	
3	Розробка ескізів	6	
4	Розробка лінійного ескізу	6	
5	Опрацювання ескізу кольором	6	
2.2.	Робота в матеріалі, панно «Дари осені» 60X80 см.		
1	Виготовлення трафарету	6	
2	Друк на тканині	6	
3	Виконання олійного живопису	6	
4	Робота з кольором	6	
5	Оформлення панно	6	
Разом		60	

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Гулей О.В. Декоративно-прикладне мистецтво: Навчальний посібник. Суми: Видавництво СумДПУ ім .А.С.Макаренка, 2010. 152 с.
2. Гусева О.Г. Нетрадиційні розвивальні техніки малювання: методичний посібник. ВВПК, 2013. 23 с.
3. Гуска М. Проблема символу та архетипу у живописі українського модерну та авангарду // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. 2002. №1.
4. Дворнікова Н. Л. Російські та українські традиції в одязі населення північно-східних районів України. (За матеріалами експедиції до Сумської й Харківської областей) // Радянська етнографія, 1968. № 1. 114 с.
5. Зайченко В. Українська вибійка у збірці Чекнігівського історичного музею ім. В.Тарнавського // Народне мистецтво, 2001. № 1/2. С. 44–47.
6. Кара-Васильєва Т. Декоративно-прикладне мистецтво України: ХХ ст. К.: Либідь. 2005. 276 с.
7. Марченко Ю. Актуальні проблеми в образотворчому мистецтві. Пошук образів до тематичної композиції. // Традиції та новітні технології у розвитку сучасного мистецтва: Зб. матеріалів VII Всеукр. наук.–практ. конф., Черкаси, 23 квітня 2021 р. Черкаси, 2021. С.112-114.
8. Пастир І.В. Творче становлення фахівця у візуальному мистецтві: Навч.-метод. пос. Одеса, 2011. 198 с.
9. Поветова М. Декоративне панно: від пам'ятки історії до сучасної необхідності. // Традиції та новітні технології у розвитку сучасного мистецтва: Зб. матеріалів VII Всеукр. наук.–практ. конф., Черкаси, 23 квітня 2021 р. Черкаси, 2021 .С. 151-152.
10. Рудницька О.П. Українське мистецтво у полікультурному просторі: Навчальний посібник. К.: ЕксОб, 2000.
11. Синтез мистецтв: Навчальний посібник / В.Г.Чернявський, І.О.Кузнецова, Т.В.Кара-Васильєва, З.А.Чегусова. К.: НАУ, 2012. 320 с.
12. Солодовников І. Традиційні та новітні техніки олійного живопису, їх різновиди та основні ознаки. // Традиції та новітні технології у розвитку сучасного мистецтва: Зб. матеріалів VII Всеукр. наук.–практ. конф., Черкаси, 23 квітня 2021 р. Черкаси, 2021. С. 191-192.
13. Тарнавська А. Особливості розвитку та створення декоративного панно у різних техніках. // Традиції та новітні технології у розвитку сучасного мистецтва: Зб. матеріалів VII Всеукр. наук.–практ. конф., Черкаси, 23 квітня 2021 р. Черкаси, 2021. С. 209-210.
14. Українське мистецтво у полікультурному просторі: Навч. Посібник. К., 2000.
15. Чен Н.В. Нетрадиційні техніки зображення: навчально-методичний посібник. Х.: Скорпіон, 2007. 48 с.
16. Шерстюк Р. Феномен українського мистецтва в контексті формування національної ідентичності. // Традиції та новітні технології у розвитку сучасного мистецтва: Зб. матеріалів VII Всеукр. наук.–практ. конф., Черкаси, 23 квітня 2021 р. Черкаси, 2021. С. 240-243.
17. Юріна-Вернидуб Н. Інтерактивна складова як необхідний елемент сучасної мистецької події. // Традиції та новітні технології у розвитку сучасного мистецтва: Зб. матеріалів VII Всеукр. наук.–практ. конф., Черкаси, 23 квітня 2021 р. Черкаси, 2021. С. 244-247.

Додаткові:

1. Декоративно-ужиткове мистецтво: Словник: Т.1. А-К. Львів: Афіша, 2000. 363 с.
2. Декоративно-ужиткове мистецтво: Словник: Т.2. Л-Я. Львів: Афіша, 2000. 399 с.
3. Поліщук О. Символіка українського декоративного мистецтва. Умань, 2008. 24 с.

4. Шмагало Р. Т. та ін. Мистецька освіта й мистецтво в культуротворчому процесі України ХХ-ХХІ ст. : навч. посіб. для студ. ВНЗ. Тернопіль: Мандрівець, 2013. 292 с.
5. Грибер Ю.А. «Синтез мистецтв» // Матеріал знаходиться в мережі Інтернет за посиланням: <http://www.k-malevich.ru/library/gradostroitel'naya-zhivopis-ikazimir-malevich4.html>
6. Ріхард Вагнер та ідея синтезу мистецтв. Матеріал розміщений за посиланням: <https://www.theguardian.com/music/musicblog/2013/apr/18/a-zwagner-gesamtkunstwerk>

Інформаційні ресурси

- Нормативна база вузу
- Бібліотечні фонди.
- Електронні програми про творчість майстрів текстильної творчості в бібліотеках міста
- Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
- Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського www.dnrb.gov.ua/
- Бібліотека українських підручників <http://pidruchniki.ws/>
- http://allref.com.ua/uk/skachaty/Obrazotvorche_mistectvo_z_metodikoyu_vikladannya_-_pedagogichna_nauka
- http://allreferat.com.ua/uk/pedagogika_metoduka_vukladanny/kontrolnaya/4621
- http://estetika.at.ua/Metoduka_Masol_L.M..pdf

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Програма курсу реалізується за наявності навчально-методичного та наочно-ілюстративного матеріалів (навчальних та навчально-методичних посібників, монографій, збірників наукових праць, методичних матеріалів, наукової та науково-публіцистичної літератури, альбомів, репродукцій. Активно задіяною є можливість доступу до електронних ресурсів за допомогою комп'ютера, ноутбука, а також залучення достатньої кількості наочних матеріалів (схем, таблиць, демонстраційного матеріалу, матеріалів та обладнання, що застосовуються для викладання дисциплін образотворчого спрямування з методичного фонду).

Використання наочних методів навчання передбачає експозицію кращих творчих робіт студентів з методичного фонду, перегляд альбомів з репродукціями робіт майстрів народної творчості галузі декоративно-прикладного мистецтва, відвідування музеїв художнього профілю, галерей та виставок творів образотворчого й декоративно-прикладного мистецтва, участь у культурно-освітніх заходах (наукових конференціях, майстер-класах, мистецьких фестивалях, конкурсах творчих робіт) тощо.